

Verslag marktconsultatie – Request for information

met betrekking tot

Aanpak verduurzaming monumenten

PROVINCIE UTRECHT

Versie : 20260708 – DEF

Datum : 8 juli 2026

© Gehele of gedeeltelijke overneming, reproductie of openbaarmaking van de Aanbestedingsstukken, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande Schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende is verboden, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook gehele of gedeeltelijke bewerking.

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
1.1	Context	3
1.2	Opzet en deelname	3
HOOFDSTUK 2	HOOFDCONCLUSIES	4
2.1	Harmonisatie van gemeentelijke erfgoedkaders is een randvoorwaarde	4
2.2	De rol van de procesintermediair: regie met mandaat	4
2.3	Vergunningen en tekeningen: aandacht vereist	4
2.4	Beschikbaarheid van uitvoerders: voldoende maar kwetsbaar	4
2.5	Beschermd stads- en dorpsgezicht: kansrijk, maar andere logica	4
2.6	Conversieaannames: realistisch voor instroom, kritisch voor adviesvraag	5
HOOFDSTUK 3	VERVOLG	6

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Context

Dit verslag bevat een samenvatting op hoofdlijnen van de reacties die zijn ontvangen naar aanleiding van de marktconsultatie 'Aanpak verduurzaming monumenten', uitgeschreven door de Provincie Utrecht namens het Energie Diensten Centrum (EDC). Het verslag is opgesteld conform de vereisten van artikel 40 van Richtlijn 2014/24/EU en de PIANOo-richtlijnen voor marktconsultaties: het beschrijft de verkregen inzichten op hoofdlijnen en verwijst niet naar specifieke marktpartijen of commercieel gevoelige informatie. Het verslag wordt openbaar gemaakt zodat een gelijk speelveld ontstaat voor alle partijen — zowel deelnemers als niet-deelnemers — bij een eventuele vervolprocedure.

Dit verslag is opgesteld door het EDC-programmateam Monumentenaanpak. Voor vragen kunt u contact opnemen via inkoop@provincie-utrecht.nl.

1.2 Opzet en deelname

De marktconsultatie is uitgezet als een open, schriftelijke procedure via TenderNed. In totaal zijn acht reacties ontvangen van partijen met uiteenlopende achtergronden: procesintermediairs en energieloketten, technische en bouwkundige adviesbureaus, erfgoed- en restauratiearchitecten, en gespecialiseerde verduurzamingsadviseurs voor monumenten. Deze diversiteit biedt een breed beeld van de markt.

Er zal geen fysieke bijeenkomst worden georganiseerd ten behoeve van verduidelijkingsgesprekken naar aanleiding van de inzendingen.

Hoofdstuk 2 Hoofdconclusies

2.1 Harmonisatie van gemeentelijke erfgoedkaders is een randvoorwaarde

Het ontbreken van geharmoniseerde, vooraf vastgelegde erfgoedkaders per gemeente wordt door vrijwel alle respondenten als het grootste risico voor uitvoerbaarheid en kosten genoemd. Zonder duidelijke en gedeelde kaders per isolatiemaatregel wordt maatwerk de norm, wat zowel de klantreis als de kostprijs ondermijnt.

Er bestaat brede steun voor de gedachte dat processtappen, documentatie en veelvoorkomende isolatiemaatregelen goed gestandaardiseerd kunnen worden, terwijl de inhoudelijke beoordeling van specifieke panden altijd maatwerk zal blijven. De spanning tussen standaardisatie en maatwerk wordt als beheersbaar gezien als het ontwerp van de opdracht hierop wordt ingericht.

2.2 De rol van de procesintermediair: regie met mandaat

Er is brede consensus dat de procesintermediair de spil van de aanpak moet zijn: het vaste aanspreekpunt voor de eigenaar gedurende het gehele traject, verantwoordelijk voor de samenhang van het proces en de bewaking van doorlooptijden. Respondenten benadrukken dat dit niet alleen een coördinerende, maar ook een sturende rol vereist — inclusief de bevoegdheid om bij vertraging of tegenstrijdige informatie te escaleren.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen procesmatige regie (bij de intermediair) en inhoudelijke verantwoordelijkheid (bij gemeenten, adviseurs en uitvoerders). Meerdere respondenten waarschuwen dat de procesintermediair bij onvoldoende mandaat of inhoudelijke kennis een 'doorgeefluik' kan worden en zodoende de eigenaren niet echt kan ontzorgen. Tegelijkertijd zien anderen die duidelijke scheiding tussen regie en inhoud juist als kracht van de aanpak.

2.3 Vergunningen en tekeningen: aandacht vereist

Alle respondenten bevestigen dat het vergunningstraject de grootste drempel vormt voor de eigenaren. Respondenten zijn het erover eens dat eigenaren hierin maximaal moeten worden ontzorgd — bijvoorbeeld met een duidelijk stappenplan, gestandaardiseerde documentatievereisten en actieve begeleiding.

Over de vraag wie de vergunningsaanvraag indient en wie de benodigde tekeningen levert, lopen de meningen uiteen. Uitvoerende partijen worden door sommigen als logische tekenpartij gezien voor eenvoudige maatregelen, terwijl anderen wijzen op kwaliteits- en onafhankelijkheidsrisico's. Een gedeeld uitgangspunt is dat duidelijke kwaliteitseisen vooraf moeten worden vastgelegd. Eén respondent merkt op dat het verlagen van de kosten voor tekeningen niet zozeer wordt bereikt door te kiezen wie ze maakt, maar door de vergunningseisen zelf te vereenvoudigen.

2.4 Beschikbaarheid van uitvoerders: voldoende maar kwetsbaar

De markt voor monumentenverduurzaming is gespecialiseerd en op dit moment krap. Respondenten schatten dat er op de schaal van deze aanpak voldoende gekwalificeerde uitvoerders beschikbaar zijn, maar dat dit vraagt om tijdige marktbenadering, voldoende volume en continuïteit als randvoorwaarden om partijen te binden. Een pool van uitvoerders — in de vorm van een raamovereenkomst, kwalificatiesysteem of open house — wordt breed ondersteund. Een collectieve inkoopactie wordt door meerdere partijen als voorkeur uitgesproken boven een volledig open aanbod.

Certificering op basis van bestaande kwaliteitskaders (zoals ERM-richtlijnen) wordt door meerdere respondenten aanbevolen als selectie criterium voor zowel uitvoerders als adviseurs.

2.5 Beschermd stads- en dorpsgezicht: kansrijk, maar andere logica

Het opnemen van eigenaren binnen beschermd stads- en dorpsgezicht in de aanpak wordt door alle respondenten als haalbaar beoordeeld. De complexiteit ligt gemiddeld lager dan bij monumenten, en er zijn relatief meer mogelijkheden voor vergunningsvrije maatregelen. Dit maakt de doelgroep interessant vanuit het oogpunt van conversie en schaalvoordeel.

Tegelijk wordt gewaarschuwd dat eigenaren binnen beschermd gezicht minder erfgoedbewust zijn en meer behoefte hebben aan duidelijkheid over wat wel en niet mag. De aanpak voor deze doelgroep vraagt om een lichtere, meer gestandaardiseerde klantreis, waarbij de procesintermediair een duidelijker onderscheid maakt in welke stappen van toepassing zijn.

2.6 Conversieaannames: realistisch voor instroom, kritisch voor adviesvraag

De aanname van 10–15% conversie van benaderde eigenaren naar aanmelding wordt door de meeste respondenten als realistisch beoordeeld, mits er voldoende activatie-inspanning tegenover staat. Meerdere partijen verwachten dat de vraag naar advies (route C) in de praktijk groter zal zijn dan de huidige aanname van 10% van de doorstroom. De uiteindelijke conversie naar uitvoering wordt sterk afhankelijk geacht van de kwaliteit van de begeleiding, de helderheid van het vergunningstraject en de beschikbaarheid van uitvoerders.

Hoofdstuk 3 Vervolg

De provincie Utrecht bepaalt op basis van dit verslag of gaat worden aanbesteed, en zo ja, de definitieve aanbestedingsstrategie en nadere uitwerking van de opdrachtspecificaties. Partijen die hebben deelgenomen aan de marktconsultatie kunnen op gelijke voet deelnemen aan een eventuele aanbestedingsprocedure. Deelname aan de marktconsultatie geeft geen recht op gunning en leidt niet tot uitsluiting.

Partijen die niet hebben deelgenomen aan de marktconsultatie kunnen dit verslag beschouwen als een samenvatting van de relevante marktinzichten die zijn verkregen. Bij publicatie van de aanbesteding zullen de aanbestedingsdocumenten voor alle partijen gelijkelijk beschikbaar zijn.